

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 24. junija 2021

Pomoč EU proizvajalcem mleka po ruski prepovedi uvoza ni bila dovolj usmerjena

Evropska unija je med motnjami na trgu mleka v obdobju 2014–2016 sprejela obsežne ukrepe za podporo kmetov. Njen odziv na rusko prepoved mlečnih izdelkov je bil sicer hiter, vendar pa glede na navedbe iz poročila Evropskega računskega sodišča (Sodišča) dejanske potrebe proizvajalcev niso bile dovolj ocenjene, dodeljena pomoč pa ne dovolj usmerjena. EU si je prizadevala upoštevati izkušnje, pridobljene med motnjami v obdobju 2014–2016, da bi izboljšala svoje obvladovanje morebitnih prihodnjih kriz v sektorju mleka.

Kmalu po letu 2010 so kmetje v nekaterih državah članicah EU znatno povečali proizvodnjo mleka, pri čemer so izkoristili višje cene, ki so dosegle vrh v začetku leta 2014. Ruska federacija je avgusta 2014 v odziv na sankcije EU v zvezi z Ukrajino prepovedala mlečne izdelke iz držav članic, poleg tega pa se je v tem času upočasnil izvoz EU na Kitajsko. Zaradi vseh teh dejavnikov je v celotnem sektorju prišlo do neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem, ki je trajalo do sredine leta 2016. V okviru skupne kmetijske politike (SKP) EU so na voljo mehanizmi, s katerimi se takšne razmere blažijo, npr. neposredna plačila za stabilizacijo dohodkov kmetov, tržni intervencijski ukrepi, znani kot „varnostna mreža“, namen katerih je podpreti cene z začasnim umikom presežkov, in izredni ukrepi za preprečevanje motenj na trgu.

„Proizvodnja mleka je eden od večjih segmentov kmetijskega sektorja EU in Evropska komisija je med motnjami na trgu v obdobju 2014–2016 skupaj z državami članicami sprejela nekatere ukrepe za podporo dohodkov kmetov,“ je povedal Nikolaos Milionis, član Sodišča, pristojen za poročilo. „Vendar pa mora biti v prihodnosti bolj pripravljena, da se bo lahko učinkoviteje odzvala na morebitne krize v sektorju.“

Revizorji so ugotovili, da se je Evropska komisija hitro odzvala na rusko prepoved. Potem ko je ocenila obseg izgubljenega izvoza masla, sira in drugih mlečnih izdelkov, je že konec leta 2014 sprejela prvi sveženj izredne finančne podpore za kmete v baltskih državah in na Finskem, ki so bile najbolj prizadete države. Vendar je po mnenju revizorjev trajalo dlje, da je Komisija odpravila s prepovedjo povezana tržna neravnovesja. Komisija je za prostovoljno zmanjšanje proizvodnje zagotovila približno 390 milijonov EUR sredstev, ki so bila na voljo po vsej EU. Vendar so številni

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

kmetje proizvodnjo mleka zaradi zgodovinsko nizkih cen zmanjšali, še preden so bili ti ukrepi pomoči izvedeni.

Kljub stabilizacijskemu učinku neposrednih plačil, katerih delež v prihodkih mlečnih kmetij je v letih 2015 in 2016 dosegel približno 35 %, imajo lahko proizvajalci mleka zaradi nenadnega padca cen likvidnostne težave. Komisija je ta problem poskušala obravnavati, vendar ni ocenila obsega likvidnostnih težav mlečnih kmetij. Revizorji so ugotovili, da je bilo dodeljevanje proračunskih sredstev v praksi zelo odvisno od višine razpoložljivih sredstev – ne pa od dejanskih potreb. Države članice so dajale prednost izrednim ukrepom, ki jih je bilo enostavno izvesti, in se odločile za široko porazdelitev sredstev, pomoči pa niso dovolj usmerile.

Komisija je za financiranje svojih izrednih ukrepov za obdobje 2014–2016 razmišljala o uporabi svoje „rezerve za krize v kmetijskem sektorju“, česar pa na koncu ni storila. Poskušala je upoštevati pridobljene izkušnje, da bi bila pripravljena na prihodnje krize, do katerih bi med drugim lahko prišlo zaradi morebitne pandemije. Za SKP za obdobje 2021–2027 je namreč predlagala okrepitev vloge in potencialnega učinka rezerve za krize, in sicer z njeno fleksibilnejšo uporabo. Vendar pa ni ustrezno ocenila učinkov ureditev, ki so jih sprejele države članice, čeprav bi to po mnenju revizorjev lahko znatno pripomoglo k večji pripravljenosti na morebitne prihodnje motnje na trgu.

Informacije o ozadju

Kravje mleko je po vrednosti drugi najpomembnejši kmetijski sektor EU (59,3 milijarde EUR leta 2019) in pomeni 14 % kmetijske proizvodnje. Nemčija, Francija, Nizozemska, Poljska, Italija in Irska so med glavnimi državami proizvajalkami mleka v EU. Med letoma 1984 in 2015 je v EU veljal sistem mlečnih kvot, katerega namen je bil omejiti skupno proizvodnjo mleka v EU. Od leta 2009 so se skupne kvote držav članic postopoma povečevale, dokler leta 2015 sistem ni bil odpravljen.

Sodišče je decembra 2019 poročalo o uporabi [izrednih ukrepov za stabilizacijo dohodkov kmetov v sektorjih sadja in zelenjave](#), današnje poročilo pa je osredotočeno na proizvajalce mleka v EU.

Posebno poročilo št. 11/2021 – Izredna podpora proizvajalcem mleka v EU v obdobju 2014–2016: potencial za izboljšanje prihodnje učinkovitosti – je na voljo na spletni strani Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil, ki jih Sodišče izreče v svojih poročilih, se izvede.

Kontaktne naslovi za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547